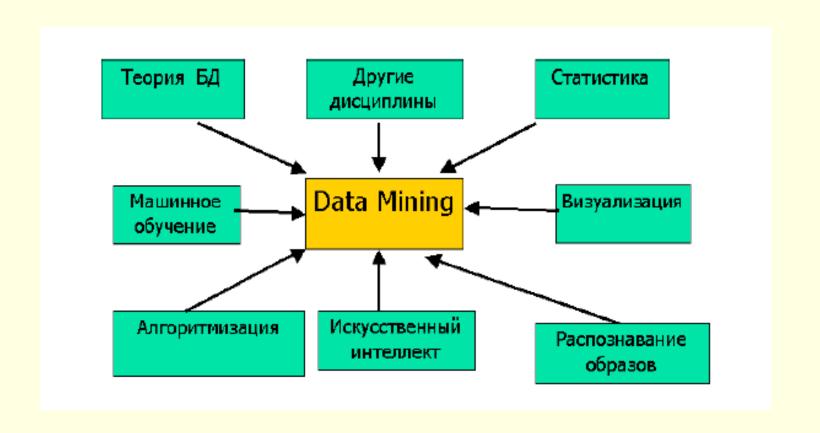

Интеллектуальный анализ данных

1. Сравнение статистики, машинного обучения и Data Mining

Статистика

- Более, чем Data Mining, базируется на теории.
- Более сосредотачивается на проверке гипотез.
- Машинное обучение
  - Более эвристично.
  - Концентрируется на улучшении работы агентов обучения.
- Data Mining.
  - Интеграция теории и эвристик.
  - Сконцентрирована на едином процессе анализа данных, включает очистку данных, обучение, интеграцию и визуализацию результатов.

Шифр навчальної дисципліни	Назва навчальної дисципліни	Назва блока змістового модуля	Шифр блока змістових модулів	Назва теми (змістового модуля)	Шифр теми (змістового модуля)
3.04	Організація баз даних та знань	Моделювання даних	3.04.01	Системи баз даних. Основні поняття й архітектура	3.04.01.01
				Моделі даних	3.04.01.02
				Реляційна модель даних	3.04.01.03
				Теорія нормалізації реляційної моделі даних	3.04.01.04
		Мови запитів	3.04.02	Мова SQL	3.04.02.01
				Мова QBE	3.04.02.02
		Проектування та захист баз даних	3.04.03	Проектування баз даних	3.04.03.01
	OIE TO DES			Цілісність даних	3.04.03.02
				Захист баз даних	3.04.03.03
				Навігаційна обробка даних	3.04.03.04
		Класифікація баз даних	3.04.04	Розподілені бази даних	3.04.04.01
				Паралельні бази даних	3.04.04.02
				Дедуктивні бази даних	3.04.04.03
				Об'єктно-орієнтовані бази даних	3.04.04.04
				Бази даних в Інтернеті	3.04.04.05
				Бази знань	3.04.04.06
3.05	Інтелектуальний аналіз даних	Основи інтелектуального аналізу даних	3.05.01	Методи первісної обробки даних	3.05.01.01
				Методи дослідження структури даних: візуалізація та автоматичне групування даних	3.05.01.02
	To go on the second of the sec	Методи використання навчальної інформації	3.05.02	Кореляційний і регресійний аналіз даних. Множинний регресійний аналіз.	3.05.02.01
				Лінійна множинна регресійна модель. Перевірка адекватності моделі	3.05.02.02
				Нелінійне оцінювання параметрів	3.05.02.03
		Методи багатомірного розвідувального аналізу	3.05.03	Кластерний аналіз. Ієрархічна та секційна кластеризації	3.05.03.01
				Методи кластеризації: процедура Мак-Кина, метод k-методів, сітчасті методи	3.05.03.02
				Растрова кластеризація об'єктів	3.05.03.03
				Лінійний дискримінантний аналіз. Побудова канонічних та класифікаційних функцій	3.05.03.04
	ROTHER	Методи	3.05.04	Дерева рішень	3.05.04.01
	uborhavo -	класифікації та		Методи опорних векторів, «найближчого сусіда», Байеса	3.05.04.02
	GDICILLOSSING	прогнозування		Аналіз багатомірних угруповань	3.05.04.03
	CAS IN ARROW			Статистична обробка тимчасових рядів і прогнозування	3.05.04.04
	H19WHEPHO)			Класифікація об'єктів у випадку невідомих розподілень даних	3.05.04.05
	Hasna			Метоли оцінювання помилок класифікації	3.05.04.06

Шифр навчальної дисципліни	Назва навчальної дисципліни	Назва блока змістового модуля	Шифр блока змістових модулів	Назва теми (змістового модуля)	Шифр теми (змістового модуля)
дисципліни	дисциплини	Методи пошуку	3.05.05	Асоціаційні правила. Послідовне відображення шаблонів даних	3.05.05.01
		шаблонів даних	3.03.03	Метод Apriori, побудова FP-дерев пошуку шаблонів даних.	3.05.05.02
	477, 47 KUUD	control to the second		Міп-тах асоціації у базах даних	3.05.05.03
				Побудова hash-дерев	3.05.05.04
				Розробка OLAP-кубів під час аналізу багатомірних даних у великих БД.	3.05.05.05
				Способи та методи візуального відображення даних	3.05.05.06
		OLAP i Data	3.05.06	Методи, стадії, задачі Data Mining	3.05.06.07
		Mining	3.03.00	Упровадження Data Mining, OLAP і сховищ даних у СППР	3.05.06.08
				Процес Data Mining	3.05.06.01
				Стандарти Data Mining	3.05.06.02
				Інструменти Data Mining	3.05.06.03
3.06	Веб-техноло- гії та веб- дизайн	Основи Веб	3.06.01	Структура і принципи Веб	3.06.01.01
3.00				Уведення в клієнт-серверні технології Веб	3.06.01.02
				Протокол НТТР	3.06.01.03
		Vicentrick Said	01.65	Клієнтські сценарії та застосування	3.06.01.04
				Серверні веб-застосування	3.06.01.05
		Веб-програмування	3.06.02	JavaScript. Програмна взаємодія з HTML документами на основі DOM API	3.06.02.01
				Мови розроблення сценаріїв Perl, PHP, JSP	3.06.02.02
	Particular and the			Розробка CGI-застосувань на Perl, PHP, JSP	3.06.02.03
	rijobnik abo fixboc-mus-			Основи розробки веб-застосувань з допомогою ASP.NET, J2EE	3.06.02.04
				Інтерфейси взаємодії веб-застосувань з СКБД	3.06.02.05
	English States		2 - 200	Веб-сервіси та мови їх описування	3.06.02.06
		Основи ХМL	3.06.03	Мови описування схем XML	3.06.03.01
				DOM XML. Перетворення XML-документів	3.06.03.02
				Програмна обробка XML-документів з допомогою XML DOM	3.06.03.03
				Форматування і перетворення XML-документа з допомогою CSS та XSL. XSLT перетворення XML-документа	3.06.03.04
		Веб-портали	3.06.04	Інтеграція та взаємодія у веб-мережі	3.06.04.01
				Розробка веб-служби в ASP.NET, J2EE	3.06.04.02
				Розробка веб-контента. CMS/CMF	3.06.04.03
				Розробка RSS-джерел і RSS-рідерів	3.06.04.04
		Технологія АЈАХ	3.06.05	Уведення в технологію АЈАХ. Розробка мобільних веб-застосувань	3.06.05.01
	Para Para Para Para Para Para Para Para	Илия блока	Sancroen:	Реалізація асинхронної взаємодії браузера з веб-сервером з допомогою технології АЈАХ	3.06.05.02

- Змістовий модуль 1. Основи інтелектуального аналізу даних.
- Тема 1. Методи первісної обробки даних.
- Тема 2. Методи дослідження структури да дих і візуадізація та автоматичне групування даних.
- Змістовий модуль 2. Методи використання навчальної інформації.
- Тема 1. Кореляційний і регресійний аналіз даних. Множинний регресійний аналіз.
- Тема 2. Лінійна множинна регресійна модель. Перевірка адекватності моделі.
- Тема 3. Нелінійне оцінювання параметрів.
- Змістовий модуль 3. Методи багатомірного розвідувального аналізу.
- Тема 1. Кластерний аналіз. Ієрархічна та секційна кластеризації.
- **Тема 2.** Методи кластеризації: процедура Мак-Кина, метод k-means, сітчасті методи.
- Тема 3. Растрова кластеризація об'єктів.
- **Тема 4.** Лінійний дискримінантний аналіз. Побудова канонічних та класифікаційних функцій.
- Змістовий модуль 4. Методи класифікації та прогнозування.
- Тема 1. Дерева рішень.
- Тема 2. Методи опорних векторів, «найближчого сусіда», Байеса.
- Тема 3. Аналіз багатомірних угруповань.
- Тема 4. Статистична обробка тимчасових рядів і прогнозування.
- Тема 5. Класифікація об'єктів у випадку невідомих розподілень даних.
- Тема 6. Методи оцінювання помилок класифікації.

1. Программа дисциплины

Змістовий модуль 5. Методи пошуку шаблонів даних.

Тема 1. Асоціаційні правила. Послідовне відображення шаблонів даних.

Тема 2. Метод Apriori, побудова FP-дерев пошуку шаблонів даних.

Тема 3. Min-max асоціації у базах даних.

Тема 4. Побудова hash-дерев.

Тема 5. Розробка OLAP-кубів під час аналізу багатомірних даних у великих БД.

Тема 6. Способи та методи візуального відображення даних.

Змістовий модуль 6. OLAP і Data Mining.

Тема 1. Методи, стадії, задачі Data Mining.

Тема 2. Упровадження Data Mining, OLAP і сховищ даних у СППР.

Тема 3. Процес Data Mining.

Тема 4. Стандарти Data Mining.

Тема 5. Інструменти Data Mining.

1. Программа дисциплины

Барсегян А. А. Анализ данных и процессов : учеб. пособие / А. А. Барсегян, А. А. Куприянов [и др.]. - 3-е изд. - СПб. : БХВ - Петербург, 2009. - 512 с.

Статистика / В. С. Мхитарян [и др.] ; ред. В. С. Мхитарян. - 11-е изд., стер. - М. : АСАДЕМІА, 2012. - 272 с.

Алешин Л.И. Методы аналитической обработки данных / Л. И. Алешин, Ю. С. Гузев. - М.: Литера, 2008. - 144 с.

Чубукова И.А. Data Mining : учеб. пособие / И. А. Чубукова. - 2-е изд., испр. - М. : ИНТУИТ : БИНОМ. ЛЗ, 2008. - 382 с.

<u>Халафян А. А.</u> Статистический анализ данных / А. А. Халафян. - Изд. 2-е. - М. : БИНОМ, 2010. - 528 с.

<u>Руденко О. Г.</u> Искусственные нейронные сети / О. Г. Руденко, Е. В. Бодянский. - Харьков : Компания СМИТ, 2005. - 408 с.

<u>Куликов Е. И.</u> Прикладной статистический анализ / Е. И. Куликов. - 2-е изд., перераб. и доп. - М. : Горячая линия - Телеком, 2008. - 464 с.

Допоміжна література

<u>Елисеева, И. И.</u> Общая теория статистики / И. И. Елисеева, М. М. Юзбашев ; ред. И. И. Елисеева. - 4-е изд., перераб. и доп. - М. : Финансы и статистика, 2003. - 480 с.

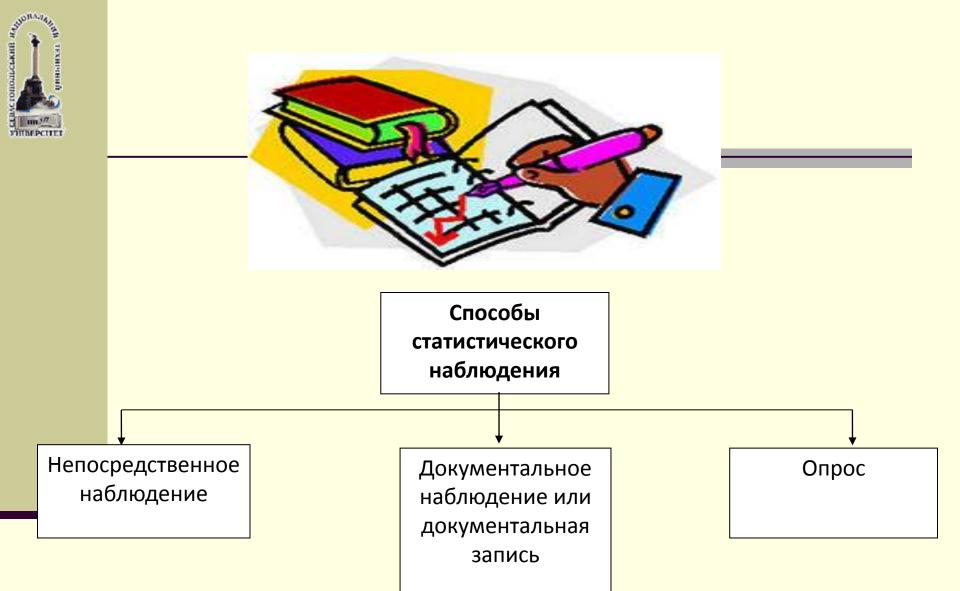
<u>Мандель, И. Д.</u> Кластерный анализ / И. Д. Мандель. - М. : Финансы и статистика, 1988. - 176 с.

Статистические методы для ЭВМ / Ред. К. Энслейн, Э. Рэлстон, Г. С. Уилф. - М.: Наука, 1986. - 460 с.

<u>Енюков, И. С.</u> Методы, алгоритмы, программы многомерного статистического анализа / И. С. Енюков. - М. : Финансы и статистика, 1986. - 232 с.

- 1. Проблемы количественных измерений
- 2. Этапы и процедуры первичной обработки данных
- 3. Методы математической и статистической обработки данных
- 4. Проверка гипотез
- 5. Табличное и графическое представление данных

- 1. История развития статистики как науки.
- 2. Основные понятия и методы статистики.
  - 3. Структура отраслей статистической науки.*
- 4. Организация государственной системы статистики РФ.*

			Атрибуты		
	Код клиента	Возраст	Семейное положение	Доход	Класс
	1	18	Single	125	1
	2	22	Married	100	1
	3	30	Single	70	1
06	4	32	Married	120	1
Объекты	5	24	Divorced	95	2
	6	25	Married	60	1
	7	32	Divorced	220	1
	8	19	Single	85	2
	9	22	Married	75	1
	10	40	Single	90	2

Измерение - процесс присвоения чисел характеристикам изучаемых объектов согласно определенному правилу.

В процессе подготовки данных измеряется не сам объект, а его характеристики.

Шкала - правило, в соответствии с которым объектам присваиваются числа.

Измерение - процесс присвоения чисел характеристикам изучаемых объектов согласно определенному правилу.

В процессе подготовки данных измеряется не сам объект, а его характеристики.

Шкала - правило, в соответствии с которым объектам присваиваются числа.

Код клиента Возраст Семейн	ное положение Доход 125	Класс
Код клиента Возраст Семейн		Класс
	125	
1 18 Single		1
2 22 Married	100	1
3 30 Single	70	1
4 32 Married	120	1
5 24 Divorce	d 95	2
6 25 Married	60	1
7 32 Divorce	d 220	1
8 19 Single	85	2
9 22 Married	75	1
10 40 Single	90	2

Измерение - процесс присвоения чисел характеристикам изучаемых объектов согласно определенному правилу.

В процессе подготовки данных измеряется не сам объект, а его характеристики.

Шкала - правило, в соответствии с которым объектам присваиваются числа.

Код клиента Возраст Семейн	ное положение Доход 125	Класс
Код клиента Возраст Семейн		Класс
	125	
1 18 Single		1
2 22 Married	100	1
3 30 Single	70	1
4 32 Married	120	1
5 24 Divorce	d 95	2
6 25 Married	60	1
7 32 Divorce	d 220	1
8 19 Single	85	2
9 22 Married	75	1
10 40 Single	90	2

Порядковая шкала (ordinal scale) - шкала, в которой числа присваивают объектам для обозначения относительной позиции объектов, но не величины различий между ними.

Интервальная шкала (interval scale) - шкала, разности между значениями которой могут быть вычислены, однако их отношения не имеют смысла.

Интервальная шкала (interval scale) - шкала, разности между значениями которой могут быть вычислены, однако их отношения не имеют смысла.

Дихотомическая шкала (dichotomous scale) - шкала, содержащая только две категории.

Методы исследования структуры данных: визуализация и автоматическая группировка данных

Data Mining - это процесс поддержки принятия решений, основанный на поиске в данных скрытых закономерностей (шаблонов информации) [3].

Технологию Data Mining достаточно точно определяет Григорий Пиатецкий-Шапиро (Gregory Piatetsky-Shapiro) - один из основателей этого направления:

Data Mining - это процесс обнаружения в сырых данных ранее неизвестных, нетривиальных, практически полезных и доступных интерпретации знаний, необходимых для принятия решений в различных сферах человеческой деятельности.

Суть и цель технологии Data Mining можно охарактеризовать так: это технология, которая предназначена для поиска в больших объемах данных неочевидных, объективных и полезных на практике закономерностей.

Неочевидных - это значит, что найденные закономерности не обнаруживаются стандартными методами обработки информации или экспертным путем.

Объективных - это значит, что обнаруженные закономерности будут полностью соответствовать действительности, в отличие от экспертного мнения, которое всегда является субъективным.

Практически полезных - это значит, что выводы имеют конкретное значение, которому можно найти практическое применение.